

NWANYỊ AHỤ N'OLÙLÙMMIRI AHỤ

Jon 4: 1-42

IHEÒMÙMÙ 30 - Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ge nti, onye ọ bula nke akpiri nākpọ nku, bianu na miri” (Aisaia 55:1).

I Nwaoge ahụ nke Jisọs Nọ N'olùlùmiri Jakob

1. Ọ rapurụ Judia n'ihhi obiojọọ ha nwere megide ịbauba nke ndị náesouzo Ya, Jon 4:1-3; 3:26
2. Ọ naesite n'uzọ Sameria, bú uzọ kasị nso ijéru Galili, Jon 4:4
3. Ọ na-abjaru Saika nso wee ná ezu ike n'isi-iyi Jakob, Jon 4:5,6; Jenesis 33:19

II Nrute nke Nwanyị ahụ Isere Mmiri

1. Jisọs naariọ ya miri ka Ọ ñọ, n'ihhi na ndị náesouzo Ya gara ịzuta iheoriri, Jon 4:7, 8; Matiu 10:42
2. Nwanyị ahụ náeweputa ikpọasi dī n'etiti Ndị Ju na Ndị Sameria --- “ebe I bu onye-Ju,” Jon 4:9; Luk 9: 51-56
3. Jisọs naewezuga ihe banyere ibuiro nke àgbūrū wee weputa isiokwu banyere “miri-nēnye ndū,” Jon 4:10; Aisaia 55:1

III Akpọtere Nwanyị ahụ Imata Mkpà nke Imemmuo Ya

1. Nwanyị ahụ naatughari uche banyere “miri ahu nēnye ndu” bú nke Jisọs kwuruokwu banyere ya, Jon 4:11, 12
2. Ọ chọputara na akpiri naakpọ ya nkụ maka “miri” ahụ nke náenye ojuuafọ bú nke Jisọs naenye, Jon 4:13-15; 7:37-39
3. Jisọs kwuruokwu banyere ọlụlụ di na nwunye ya náadighi mma, bú nke ọ zara Ya si, “Gi onwe-gi bu onye-amuma,” Jon 4:16-19; 1:9

IV Ekpughere Mmuo nke Ezi ofufe

1. Nwanyị ahụ naeweputa ndorondoro nke ebe kwesiri ino ekpere Chineke, Jon 4:20; Deuteronomi 16:2
2. Jisọs naagwa ya na ezi ofufe abughị kwa ihe gbasara “ebe” kama ọ bú nke “mọ,” Jon 4:21-24; 2 Ndi Korint 3:17
3. Ekpugheere Ya Jisọs dika “Mesaia” ahụ bú Onye ọ naechere ọbibia Ya, Jon 4:25, 26; I Ndi Korint 1:30

V Ncheghari Nwanyị ahụ na Igbaàmà Ya

1. Ndị náesouzo Ya naele anya ná mgbagwojuanya, ma nime nsopuru, na Jisọs puru igwa nwanị Sameria okwu, Jon 4:27; Olu Ndi-ozu 10:28
2. Ọ naarapu itemmiri ya wee were osọ baa nime obodo, ebe ọ chotaworo Mesaia ahụ bú Onye anaakpọ Kraist, Aisaia 9:6
3. Ọ naagara ndi obodo ya àmà banyere Kraist ahụ, ha kwekwara n'igbaàmà ya, Jon 4:29, 30; Aisaia 52:7

VI Ntute Ukwu ahụ na Saika nke Sameria

1. Jisọs naagwa ndi náesouzo Ya na “ihe-oriri” Ya bú ka Ya náeme ihe Onye zitere Ya naachọ, Jon 4:31-34; Ndi Hibru 10:6, 7
2. Ọ naegosi ndi náesouzo Ya ubi nke chaworori náeché owuweiheubi, Jon 4:35-38; Matiu 9:37, 38
3. Ndị chégharịworo na Saika naagbaàmà si “N'ezie onye a bu Kraist, onye-nzoputa nke uwa,” Jon 4:39-42; 1:12, 13

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Otù ubochi Ndi Ju biakutere Jon Onyeowummiri wee si, “Rabai, onye gi na ya nọ n'ofe Jodan ... onye ahu nēme baptizim, madu nile nābiakute kwa Ya.” Onyeamuma Chineke a, mgbe ọ nuru akuko ahụ mere ihe kwesiri onye nke Chineke ime, nime mmuo di umeala, o wee zaa si, “Ya onwe-Ya aghagh idi nāba uba, ma aghaghm idi nāla ala.” Ma mgbe otu akuko a ruru ndi Farisii nti, nsogbu malitere. N'ihhi nke a Jisọs rapuru Judia wee banye nime Galili.

Uzo kasị nso ijeru Galili gabigara na Samaria, ọ bú ezie na Jisọs na ndi náesouzo Ya naesite ogologo uzo otutu mgbe n'usọ Jodan. Otú odi, n'oge a “Ọ ghagh igabiga n'etiti Sameria,” ma eleghanya n'ihhi na ọ di otu mkpuruobi n'ebe ahụ chorọ inyeaka. Ma n'irute n'isiiyi Jakob, dika n'ubochi nke abuo, O wee kwusi ka O zuru ike, n'ihhi na ike naagwu Jisọs dika anyi onweanyi. Aguu na aguu kwa Ya, n'ihhi na ndi náesouzo Ya bara nime Saika izuta nri. Akpiri naakpọ kwa Ya nkụ n'ihhi na mgbe nwanị Sameria ahụ ji itemiri ya bia isere miri, Ọ siri, “Nyem miri ka m'na.” Otú onyeije siri na idiomimi nke olulumiri ahụ di otu nari rula na ise; ma Jisọs enweghi udo Ọ gaeji sere miri.

Nwanyị ahụ mgbe ọ chọputara na Jisọs bụ Onye Ju, zaghachiri, “Gi onwe-gi si aña ariọ miri n’akam ka I nua, ebe I bu Onye Ju, ma mu bu nwayi Sameria?” Ndi Ju na ndi Sameria adighi emekorita n’uzo o bula, n’ihi na ufodu ndi Israel bu ndi arapuru n’obodo mgbe adoro ebo iri ahụ n’agha, gwakotara onweha na ndi Asiria bu ndi nochiri obodo ahụ site n’akuku owuwaanyanwu. Site na ndia ka esi nweta ndi Sameria. N’ihi nke a Ndi Ju wee ju na ha abughi umu Abraham, wee guo ha na ndi naabughi umunna ha, wee lelia ha anya kpọ kwa ha asi. N’ihi na ha abughi Ndi Ju, na n’ihi na ofufe ha di iche. Na mmegwara ndi Sameria kpokwara ha asi n’ihi mmeso ojoo ha naemeso ha.

Ma Jisọs, o bu ezie na o bu Onye Ju, n’ijezi nke ihun’anya Ya, O tinyeghi onwe Ya n’ichoputa agburu maobu okwa di iche iche mmadu si puta. N’ebe Ya onwe Ya no onye ocha, onye nji, onye uhie, onye ododo, onye di elu, onye di ala, ogaranya, ogbenye, oru, onye nwere onweya, ha nile bu mkporobi di okonu buru kwa ndi naani Ya puru igboro ha mkpa nke naakpa ha. “Nwa nke madu” ka O siri, “biara icho na izoputa ihe nke furu-efu.” Site n’alaala obi Ya O kporo mmehie asi, ma O huru onyemehie n’anya.

N’oge ozo mgbe O naagabiga na Sameria O wee zipu ndiozi Ya ka ha jee doziere Ya onodu nime obodo. “Ma ha anaragh Ya nke-oma, n’ihi na iru Ya dika O naga Jerusalem.” Iwe were Jemes na Jon n’ihi na ojuru ajuru Onyenwe ha, ha wee tie mkpu si “Onye-nwe-ayi, I nacho ka ayi si oku site n’elu-igwe da, rechapu ha obuna dika Elaias mere?” Ma Onyenweanyi zara si, “Unu amatagh aha mo di nime unu. N’ihi na Nwa nke madu abiagh ila ndu madu n’iyi, kama ka o we zoputa ha.” O buru na anyi bu ndi nesozo Ya, o di anyi mkpa karisa inweudi obi nke Kraist.

Jisọs zara nwanji ahụ si “O buru na i matara onyinye Chineke, na onye o bu Nke nasi gi, Nyem miri ka M’ nua; gi-onwe-gi gari Ya-ri , o gēnye kwa gi miri di ndu.” Naagbaghi agugo nke a bu iheomimi nye nwanji ahụ, dika o buru ndi niile naanubeghi mmiri sitere n’Isiyi ahụ nke Chineke nyeworo. Igwe mmadu taa naacho Ya “n’olulu miri tipuru-etipu,” wee naada mbà n’icho mmiri ahụ nke naenye ndu, dika ndi Israel nke mgbe ochie. Ma anyi anoghi n’oge nke Jeremaia. Nke a bu ubochi amara mgbe onyinye Chineke naabaaba Isiiymmiri naenye ndu naaswa kwa baa nime ozara. Ma o buru na umummadu adighi enweta ya, nke ahụ bu nsogbu nke naesite n’aka nke ha.

Aisaia naekwu n’uzo ibu amuma mgbe o tiri mkpu si “Ge nti, onye o bula nke akpiri nakpo nku, bianu na miri.”

“Ma n’ubochi ikpe-azu, bu oké ubochi nke ememe ahu, Jisus guzoro, we tie nkpu, si, o buru na akpiri kpoo madu o bula nku, ya biakutem, nua miri. Onye nekwere na Mu, dika ihe edeworo n’akwukwo nsọ kwuru, n’afọ ya ka osimiri nke miri di ndu gesi neruputa.” Onyenweanyi naekwu n’ebe a banyere naani ubochi Pentikost mgbe awupuru Mmuo Nso, Isiyi Mmiri naenye Ndu, nke ndi Agba Ochie naenwetagh. Owummiri nke Mmuo Nso ukwu ahụ bu ihe edebeere anyi n’oge nke amara a. Ma eleghanya Jisọs bu onyinye ebube a n’obi mgbe O siri nwanji ahụ “Onye o bula nke gani miri a, (n’olulu miri Jakob) akpiri gkpo ya nku ozo: ma onye o bula nke gani miri ahu nke Mu onwem gēnye ya, akpiri agagh akpo ya nku ma-qli rue mbe ebigh-ebi; kama miri ahu nke Mu onwem gēnye ya gaghọ nime ya isi-iyi miri nasuputa ri nne rue ndu ebigh-ebi.” Nwanji ahụ si Ya “Onye-nwe-ayi, nyem miri a ka akpiri we ghara ikpom nku, ka m’ghara kwa isi n’ogologo uzọ nile bia ebe a isere miri.”

Ma o di ihe nwanji a naagbaghi ibu uzọ mee tutu ya enwe ike detu Mmiri ahụ ire bu nke Jisọs kwuru okwu banyere ya. O ghaghị idozi ulo ya. O ghaghị idozi uzodu ochie ya. Okpara Chineke matara ihe niile banyere ndu ya, obuna dika O matara ndu anyi onweanyi. O dighi mmehie zorozo apuru izonari Chineke. N’ihi nke a Jisọs chetaara ya di ise ahụ niile garaaga, na nwoke ahụ o nwere ugbo a --- nke naabughi di ya. Ihe ndia ka o naagbaghi idozi, ma o buru na o choro inata Onyinye a Jisọs kwuru okwu banyere ya. Olu opi nke onye mbuteuzo ahụ, Jon Onyewummiri bu “Chègharianu: n’ihi na ala-eze Elu-igwe di nso”, o dighi onye puru iba nime ya --- o dighi onye puru ihu ya anya --- naenweghi ncheghari na idoziuzo, n’ihi na naani ndi di ocha dikwa nsọ juputara n’Alaeze eluigwe.

Mgbe akoro ya otu ndu ya di, nwanji a nwere nghota di ukwu banyere onye Jisọs bu: “Onye-nwe-ayi, ahurum na Gi onwe-gi bu onye amuma.” O wee were oghere a webata nghotahie di n’etiti Ndi Ju na Ndi Sameria: “Nna ayi ha nile kpoo isi ala nye Chineke n’ugwu a; ma unu onwe-unu si, na ebe madu aghagh ikpo isi ala nye Chineke di nime Jerusalem.” Na mgbe ochie ndi Sameria wuru ulo nzuko n’Ugwu Geraizim, nke di nso n’olulummiri Jakob, ma ulo nzuko a ka ndi iro ha mebiri. Ma ndi Sameria, bu ndi kwere n’Akwukwo Moses ma nwee kwa olileanya banyere Mesaia ahụ ekwere na mkwa, kanokwa naakpo isiala n’ugwu ahụ. Ma ihe banyere ebe kwesiri ino kpoo isiala nye Chineke akwusighi n’etiti Ndi Ju na Ndi Sameria. N’otutu ogbo nke a bu otu nime ihe naeweta ogbaaghara n’etiti okpukpe di icheiche. Ma Jisọs, ebe O naewezuga ndorodoro nke umummadu ozo, doziri okwu ahụ nkeoma, site na nkowaokwu di nkenke ma dikwa ezi mma: “Oge hour nabia, ugbo a ka o di kwa, mgbe ndi nakpo isi ala n’ezie gkpo isi ala nye Nnam nime mo na ezi-okwu: n’ihi na ndi di otu ahu ka Nnam nacho kwa ka ha buru ndi nakpo isi ala nye Ya.”

Mgbe ahụ nwanji ahụ si Ya, “Amataram na Mesaia nabia, (Onye anakpo Kraist): mgbe o bula Onye ahu gabia, O gkoro ayi ihe nile.” Rue ugbo a Jisọs ekpughebeghi na Ya onwe Ya bu Mesaia --- obuna n’etiti ndikwa Iwu n’Ulokwu Chineke. Ma O siri nwanji a bu ogbenye onye no kwa n’olulummiri ahụ, “Mu onwem Nke naga gi

okwu bú Ya.” Lee ka o si abami nkeoma ná nti, bú otù oluokwu maobu otù okwu nke sitere n’onu Okpara Chineke pùta! Óké ihè mukwasiri nwanji a. Emezuru mkwà nke mgbe ochie ahụ. Lee n’iru ya ka Mesaia ahụ guzoro bú Onye ya onwe ya leworo anya Ya.

Ọ rapuru itemmiri ya n’ebe ahụ wee were ọsọ laghachi, nime obodo náagbaàmà si, “Bianu, le otù Nwoke, onye gwaram ihe nile m’mere: Onye a gābu Kraist ahu?” Otù mgbe ahụ igwè mmadu si n’obodo ha pùta, náabjakwute Ya n’olùlùmmiri Jakob, ihụ Nwoke a bú onye nwanji a kwuruokwu banyere Ya. Óké ntute malitere n’obodo Saika. Àmà ha nye nwanji ahụ bú nke a: “Ọ bugh n’ihi ihe i kwuru ka ayi nēkwe ugbo a: n’ihi na ayi onwe ayi anuwo, mata kwa na Onye a bu Onye-nzoputa nke uwa n’ezie.”

Mgbe arọ olenaole gasiri, mgbe ubochi Pentikost gasikwara, Filip naezisa Ozioma ridarue n’otù obodo a bú Sameria wee kwusara ha Kraist. “Igwè madu nile we were otù obi nāna nti ihe nile Filip nēkwu, mgbe ha nuru, hu kwa ihe-iriba ama ọ nēme.” Ma mgbe ndiozi ndi no na Jerusalem nuru, na Sameria anarawori okwu Chineke nkeoma, ha zigara ha Pita na Jon, ndi choputara igwè mmadu ndi azoputaworo ma doo kwa ha nsọ. Mgbe ahụ Pita na Jon bikwasiri ha aka n’isi wee kpeeekpere, ha wee nata ike ukwu ahụ bú ọwuwummiri nke Mmuo Nso dika n’ubochi Pentikost ahụ. Eleghianya ọ gaabu na nwanji Sameria a kporo igwè mmadu bú ndiobodo ya n’oge ntute ukwu ahụ wee bia bú ndi aghaworo Mkpuru ahụ n’etiti ha, ha wee nata kwa ike ukwu a bú ọwuwummiri nke Mmuo Nso, náanuri onu n’isiiyi Mmiri a nke Náenye Ndu “Nke nasuputa kwa ri-nne rue ndu ebigh-ebi?”

AJUJU DI ICHEICHE

1. Gini mere Jisos jiri si na Judia puo n’oge a?
2. Olee uzọ kachasi nso isi na Judia jerue Galili?
3. Olee uzọ ọzọ Jisos na ndi naesouzo Ya naesi aga n’oge ufodu?
4. Gini mere O ji site n’uzọ Sameria n’oge a?
5. Mgbe O rioro mmiri n’isiiyi ahụ gini mere nwanji ahụ jiri ju?
6. Gini ka Jisos zara nwanji a mgbe ọ juru inye Ya mmiri?
7. N’uzọ di aña ka nwanji a gaesi nata Mmiri nke ndu a bú nke Jisos gwara ya?
8. Gini mere Jisos jiri weputa ndu ochie ya n’oge a?
9. Gini bu igbaàmà nwanji a mgbe ọ laghachiri n’obodo ya?
10. Gini ka igbaàmà nwanji a luputara n’ebe ndiobodo ya no?
11. Guputa eziokwu ahụ niile bú nke Jisos kuziri nwanji a n’olùlùmmiri ahụ?